

PAYMENT INSIGHT

Payment Strategic Directions: ก้าวต่อไปของระบบการชำระเงินไทย

WHAT'S INSIDE

What: Payment Strategic Directions คืออะไร?

Why: ประเทศไทยคืออะไรจาก

Payment Strategic Directions

Now: Digital payment กับพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้ง

Future: The Way We Will Pay

EDITOR'S TALK

สปท. ได้ออกแนวนโยบาย “ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทยเพื่อเศรษฐกิจดิจิทัลและการเติบโตอย่างยั่งยืน” มีเป้าหมายเพื่อรักษาสมดุลระหว่างการสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม การบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุม และการส่งเสริมให้ภาคการเงินยืดหยุ่นมากขึ้น เอื้อให้ระบบการเงินสามารถปรับตัวรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและความเสี่ยงใหม่ ๆ ได้อย่างเท่าทัน

ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ฯ สปท. ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงิน หรือ Payment Strategic Directions เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบชำระเงินในระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2565 – 2567) ทำให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเห็นภาพที่ชัดเจน และเดินร่วมกันไปสู่จุดหมายที่ปักไว้อย่างเป็นเอกภาพ

ฝายนโยบายระบบการชำระเงิน

THE WAY WE PAY

ภาคประชาชน

การใช้จ่ายและชำระเงินผ่าน
mobile / internet banking

เทียบกับธุรกรรม digital payment ทั้งหมด

คนไทยทำธุรกรรมผ่าน mobile banking
เป็น อันดับ 1 ของโลก

(Digital 2021 Global Review Report)

e-Money ได้รับความนิยมต่อเนื่อง
เดือน ส.ค. 65 มีจำนวนบัญชี e-Money

เพิ่มขึ้นกว่า 7 ล้านบัญชีจากปีก่อน

ข้อมูล ณ ส.ค. 65

ภาคธุรกิจและภาครัฐ

ใช้บริการโอนเงินและตัดเงินล่วงหน้า
อัตโนมัติ
(direct debit / direct credit)

ภาคธุรกิจใช้
internet banking มากขึ้น

รองรับการทำธุรกรรมได้ถึง
2 ล้านบาทต่อรายการ

การใช้เช็คลดลงต่อเนื่อง
เป็นเวลา 5 ปี

ความก้าวหน้าเป็นผลจากการวางโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม

โครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินสำหรับ
ภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ

จำนวนลงทะเบียน
72 ล้านหมายเลข

ปริมาณเฉลี่ยต่อวัน

42 ล้านรายการ

มูลค่าเฉลี่ยต่อวัน

121 พันล้านบาท

มีจุดรับชำระด้วย QR Code กว่า

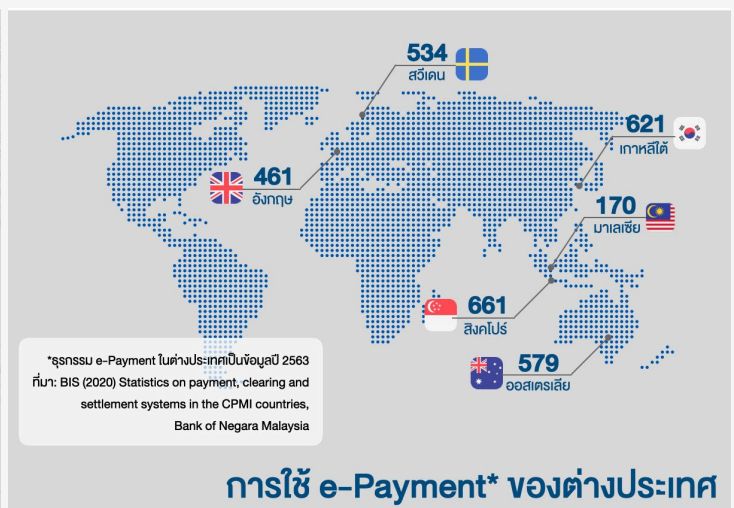
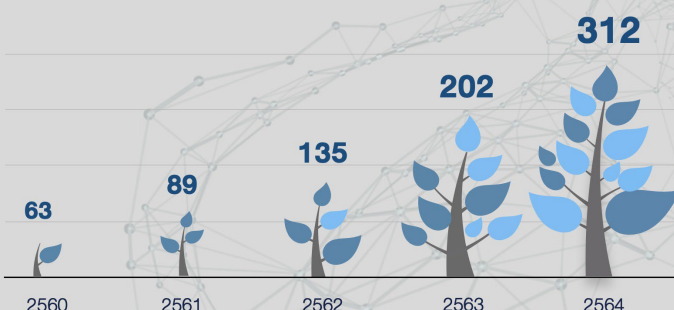
7 ล้านจุด

ข้อมูล ณ ส.ค. 65

การชำระเงินดิจิทัลของไทยเติบโตต่อเนื่อง

การชำระเงินดิจิทัลของไทย

(ครั้ง/คน/ปี)

03

WHAT Payment Strategic Directions คืออะไร?

“**Payment Strategic Directions**
ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงิน ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย”

คือ แนวทางการพัฒนาระบบการชำระเงินระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2565-2567) ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ภายใต้ 3 หลักการ คือ Openness Inclusivity และ Resiliency โดยมีวิสัยทัศน์ให้ “**การชำระเงินดิจิทัลเป็นทางเลือกหลักที่เข้าถึงผู้ใช้บริการทุกกลุ่ม ยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งเสริมศักยภาพ และการแข่งขันของไทย พร้อมก้าวสู่สังคมที่ใช้เงินสดน้อยลง**” ซึ่งแผนกลยุทธ์นี้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างให้ระบบการชำระเงินไทยพร้อมรองรับการเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ในขณะเดียวกันยังคงสนับสนุนการพัฒนาบริการ digital payment ของผู้ให้บริการที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการ

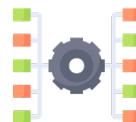
รู้หรือไม่ ?

สปก. ได้จัดทำแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงินมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2545 รวมแล้ว 4 ฉบับ โดยเรียกว่า “แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน” (Payment Systems Roadmap) ก่อนเปลี่ยนเป็น “Payment Strategic Directions ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงิน ฯ” เพื่อให้สอดคล้องงานสำคัญด้าน ต่าง ๆ ของ สปก. ที่ออกภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย ฯ

Openness

Open Infrastructure

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันและเชื่อมโยงกันได้ ภายใต้โครงสร้างธรรมาภิบาลที่ดี และมีโครงสร้างราคาที่เหมาะสม

Open Data

ใช้ประโยชน์จากข้อมูลชำระเงินดิจิทัลผ่านการบูรณาการข้อมูลธุรกรรมชำระเงินของภาคการเงินและภาครัฐ

Open Competition

สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันของผู้ให้บริการชำระเงิน และใช้เทคโนโลยีใหม่พัฒนานวัตกรรมบริการ ชำระเงินในประเทศ และระหว่างประเทศ

Inclusivity

Adoption

ขยายและส่งเสริม digital payment ให้ทั่วถึงครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยการร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ให้บริการชำระเงิน

Literacy

ให้ความรู้การใช้ digital payment อย่างปลอดภัยในเชิงรุก สร้างความร่วมมือในภาคการเงินและภาครัฐ

Resiliency

Regulation

มีหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่ยืดหยุ่น เท่าทันต่อเทคโนโลยี และรองรับความเสี่ยงใหม่

Supervision

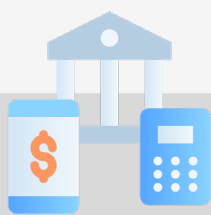
พัฒนาเครื่องมือในการตรวจสอบ สร้างกลไกความร่วมมือ และยกระดับความพร้อมบุคลากรด้านการกำกับดูแล

04 WHY

ประเทศไทยได้อะไรจาก Payment Strategic Directions

ระบบการชำระเงินเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยตลอด 20 ปีที่ผ่านมา ระบบการชำระเงินไทยได้รับการวางรากฐานทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน กฎหมาย และการกำกับดูแล เพื่อพัฒนาสู่ digital payment อย่างต่อเนื่อง แน่นอนว่า “ทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงิน ฯ” มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบการชำระเงินไทย ซึ่งทุกภาคส่วนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ดังนี้

ระบบการ ชำระเงินไทย

มีโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงินที่สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบเศรษฐกิจการเงิน มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพรองรับการใช้ประโยชน์จากผู้เล่นที่หลากหลาย ก่อให้เกิดนวัตกรรมบริการชำระเงินที่ตอบโจทย์ผู้ใช้บริการ รวมทั้งมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างธรรมาภิบาลด้านการชำระเงินที่เหมาะสม เป็นกลไกสำคัญต่อการขับเคลื่อนพัฒนา มีการกำกับดูแลที่ยึดหยุ่น มีประสิทธิภาพและเท่าทันความเสี่ยงใหม่ในยุคดิจิทัล

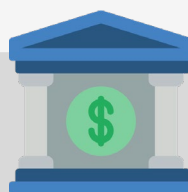
ประชาชน

มีบริการ digital payment ที่หลากหลาย ตรงความต้องการของประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในการใช้บริการ สามารถดูแลป้องกันภัยทางดิจิทัลในเบื้องต้นได้อย่างเหมาะสม และได้รับการดูแลให้มีทางเลือก และมีโอกาสให้เรียนรู้เพื่อปรับตัว

ธุรกิจ

มีบริการชำระเงินที่ตอบโจทย์การทำธุรกิจการค้าและการชำระเงินดิจิทัลได้สะดวก ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ประหยัดเวลา ลดเอกสาร ลดต้นทุน และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงสินค้าได้ดีขึ้น เพื่อยกระดับศักยภาพการค้าและสนับสนุนความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผู้ให้บริการ ชำระเงิน

เพิ่มโอกาสและความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนการปรับตัวให้สอดคล้องกับโลกการเงินดิจิทัล ด้วยเกณฑ์การกำกับดูแลที่ยึดหยุ่น ไม่เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการ และเอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ภายใต้การกำกับดูแลความเสี่ยงใหม่อย่างเท่าทันในยุคดิจิทัล

05

NOW

Digital payment

กับพัฒนาการที่ไม่หยุดยั้ง

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินดิจิทัลได้รับการพัฒนาขึ้นมาก โดยจุดเปลี่ยนที่สำคัญคือ ระบบพร้อมเพย์ และมาตรฐาน Thai QR Code รองรับการชำระเงินทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ และการต่อยอดนวัตกรรมและบริการชำระเงินที่หลากหลายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

PromptPay

โครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่ช่วยให้การทำธุรกรรมง่ายขึ้น สะดวก รวดเร็ว ด้วยค่าธรรมเนียมที่ต่ำลง เพิ่มทางเลือกให้ผู้ใช้บริการสามารถโอนเงินโดยใช้เลขประจำตัวประชาชน หรือหมายเลขโทรศัพท์มือถือ (หรือหมายเลขอื่นของผู้รับ) รวมไปถึงเลขที่บัญชีธนาคาร ผ่านช่องทางดิจิทัล ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐจ่ายสวัสดิการได้ตรงจุด และยังมีบริการต่อยอดที่หลากหลาย ส่งผลให้การทำธุรกรรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

PromptBiz

โครงสร้างพื้นฐานที่ใช้ประโยชน์จากมาตรฐาน ISO 20022 รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลด้านการค้าและการชำระเงิน ยกระดับกระบวนการธุรกิจดิจิทัลได้อย่างครบวงจร ช่วยลดต้นทุนจากการใช้เอกสารกระดาษจำนวนมาก ลดขั้นตอนและเวลาติดตาม ตรวจสอบเอกสาร ที่อาจเกิดข้อผิดพลาด โดย PromptBiz จะช่วยทำให้กระบวนการค้าแบบดิจิทัลมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (ให้บริการกลางปี 2566)

Regulatory Impact Assessment (RIA)

ทบทวนและปรับปรุงกรอบและหลักเกณฑ์การกำกับดูแล โดยประเมินผลกระทบจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อให้เกณฑ์การกำกับดูแล ยืดหยุ่น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม รองรับผู้เล่นและรูปแบบธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งสามารถดูแลเสถียรภาพ ความมั่นคงปลอดภัย เท่าทันความเสี่ยงของระบบชำระเงิน

Regulatory Data Transformation (RDT)

พัฒนาและออกแบบโครงสร้างข้อมูลในรูปแบบใหม่ ให้มีข้อมูลรายธุรกรรมรองรับการวิเคราะห์เชิงลึก ใช้งานได้อย่างยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนมุมมองการวิเคราะห์ได้ตามการใช้งานภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ยกย่องการวิเคราะห์ข้อมูลของ ธปท. ให้มีมุมมองในมิติใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย การกำกับดูแลเพื่อสนับสนุนการพัฒนา นวัตกรรมและบริการใหม่

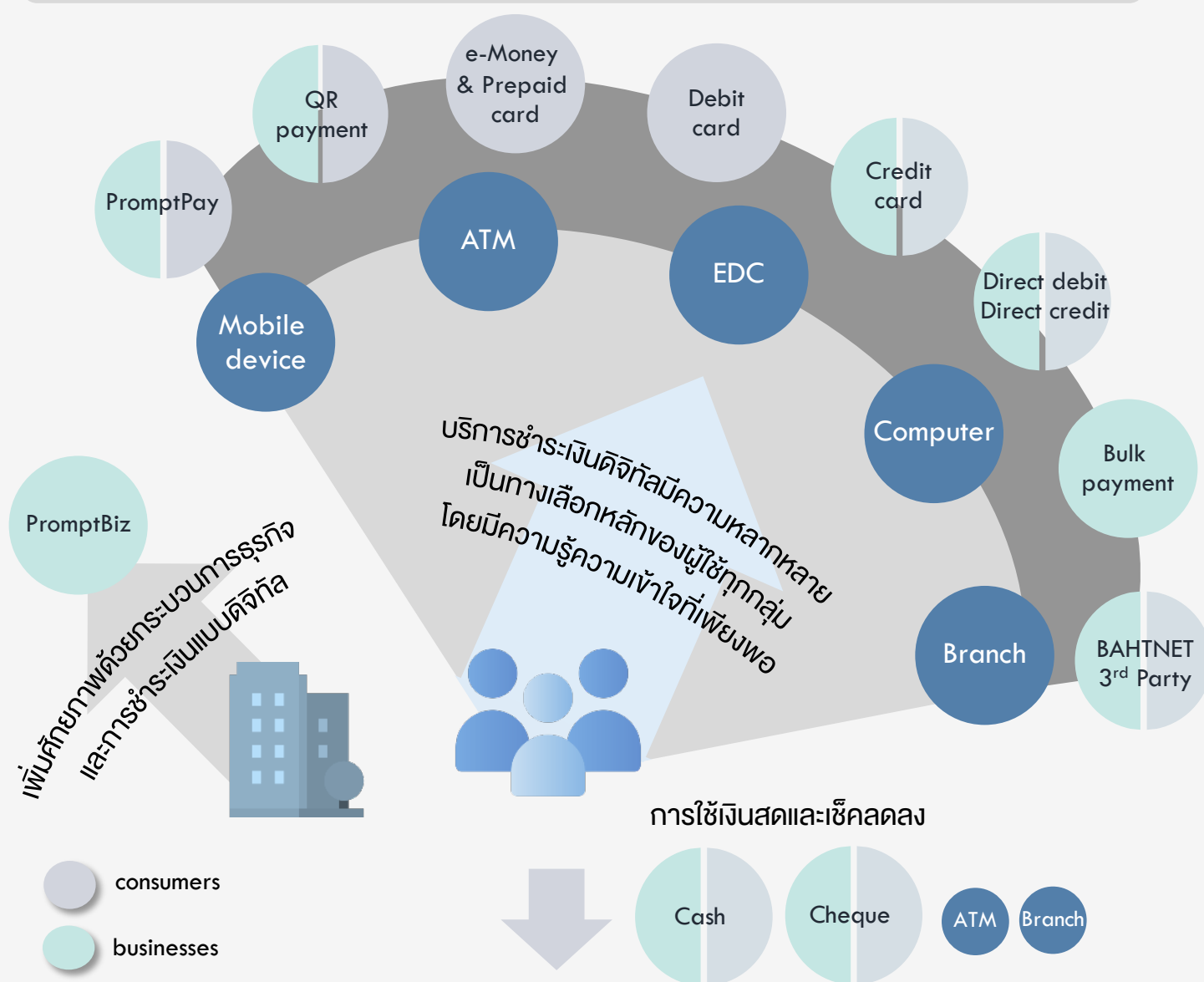
06

FUTURE

The Way We Will Pay

Digital payment เป็นทางเลือกหลักของทุกกลุ่ม

- เพิ่ม ปริมาณการใช้ digital payment เป็น 2.5 เท่า ภายใน 3 ปี จาก **312** ครั้ง ในปี 2564 เป็น **800** ครั้ง / คน / ปี ในปี 2567
- เพิ่ม สัดส่วนมูลค่าการใช้ digital payment ต่อเงินสด เพื่อการชำระหนี้ของประชาชน อีกร้อยละ 5 ภายใน 3 ปี จาก **37%** ในปี 2564 เป็น **42%** ในปี 2567

ภาคธุรกิจมีทางเลือกใช้บริการ digital payment และมีกระบวนการธุรกิจแบบดิจิทัลที่ครบวงจร ผ่านระบบ PromptBiz โดยมีธุรกิจขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก เข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3,000 แห่ง ในปี 2567

- ลด การใช้จ่ายเงินสด ด้วยอัตราเร่งเป็น 2 เท่า ภายใน 3 ปี อัตราการใช้จ่ายเงินสดที่ลดลงในปี 2567 เป็นสองเท่าของอัตราลดลงเฉลี่ยในปี 2561-2564
- ลด การใช้จ่ายกระดาษเหลือไม่ถึง 50% ของปัจจุบัน ภายใน 5 ปี ภายในปี 2569 การใช้จ่ายกระดาษลดให้เหลือไม่ถึง 50% ของปี 2564